278

ILAN HATSOR

MASKELİLER

Ilan HATSOR

Maskeliler

Türkçesi
Nebil Tarhan

Mitos Boyut

TİYATRO / OYUN DİZİSİ 278

ILAN HATSOR / MASKELİLER

Bu kitaptaki oyunun Fikir ve Sanat Eserleri Yasasından ve yasalardan kaynaklanan tüm hakları yazarına aittir.
Yayınlanan oyunların sahnelenmesi, oynanması, herhangi bir amaçla eserlerden yararlanılması ancak eser sahibinin iznine bağlı olduğundan, oyundan yararlanmak isteyen kişi veya kurumlarla, kuruluşların yazarın ve çevirmenin temsilcisi olan Yayınevimize başvurmaları zorunludur.

© Copyrihgt, Litagverlag, Almanya, 2008

Oyunun Türkiye Yayın ve Sahneleme Hakları:
© TEM Yapım Yayıncılık Ltd., 2008

Mitos-Boyut Tiyatro Yayınları
Oyun Dizisi 278
Ilan Hatsor / Maskeliler
1. Basım: 2008

Baskı: Yeni Güven Matb.-Topkapı-İstanbul; Tel 212. 567 69 20

TEM Yapım Yayıncılık Ltd. Şti.
Ağa Çırağı Sok. 7/2 Gümüşsuyu-Beyoğlu, 34437 İstanbul
Tel: 212. 249 87 37-38; Fax: 212. 249 02 18
E.posta: temyapim@yahoo.com / Web: www.mitosboyut.net

MİTOS-BOYUT Yayınları * OYUN DİZİSİ 278

ILAN HATSOR

MASKELİLER

Türkçesi
Nebil Tarhan

Mitos Boyut

İÇİNDEKİLER

Maskelilir,... 6

Ilan Hatsor biyografisi ve oyun üzerine yazılar,... 51

"Bir baktık ki hem dosta hem düşmana sessizlik çökmüştü. Her iki yanda da yalnızca anneler ağlıyordu..."

Bertolt Brecht

KİŞİLER

HALİT 17 yaşında. Filistinli kardeşlerin en küçüğü. İntifada'nın ayaklanma komitesinin düşük rütbeli üyesi. Vücutça zayıf.

NAİM 30 yaşında. Ortanca kardeş. İntifada'nın ayaklanma komitesinin yüksek rütbeli üyesi. Topluca...

DAVUT 35 yaşında. Büyük ağabey. Evli, yeni doğmuş bir çocuğu var. İsrail'de çalışmakta. Zayıf görünümlü.

YER Samarya'da büyük bir köyde, bir kasap dükkânının penceresiz soğutma odası. Sol tarafta bir kapı. Arka duvar koyu renkte ve kan lekeleriyle doludur. Kasap çengelleri, tüyler, tavuk kasaları, değişik boyutta bıçaklar vb. bulunmaktadır.

ZAMAN 1990, sonbahar, erken akşam saatleri, güneş batmakta.

BİRİNCİ SAHNE

Işıklar yanar.
Halit ve Naim kasaların üzerinde oturmaktadırlar.

HALİT Ne yapacaklar onu?

NAİM Birkaç soru soracaklar.

HALİT Eğer doğruysa...

NAİM Eğer doğruysa?

HALİT Onlarla konuş Naim, n'olur.

NAİM Konuştum, ona bir şans tanıdılar. Büyük bir şans aslında. Arada ben varım çünkü. Bilesin...

HALİT Bir yanlışlık olmalı, bizim ağabeyimiz o.

NAİM Bırak şimdi boş lafı. Bir hafta önce bir sürü insanların tutuklandığı gün burada mıydı? Sen onu söyle.

HALİT Telaviv'de çalıştığını biliyorsun. Nasıl burada olacaktı ki? Bir şeyler yapmalıyız Naim. Git, onlarla konuş. Ben de Davut Abime haber vereyim.

NAİM Ben kimseyle konuşmam bir daha. Davut da kendi adına konuşsun artık. Umarım söyleyeceği şeyler vardır. Sende bir yere kıpırdama. Ben ne dersem onu yap, anladın mı?

HALİT Ama Davut Abime haber vermemiz gerek.

NAİM Ben ona anlatırım.

HALİT Hepsi Rıdvan'in komplosu. Yedi ceddi hırsız o herifin. Davut Abime çamur atıyor. Hatırlasana, bizim koyunları çalarken yakalamıştık onu.

NAİM Bir subayı bıçakladı Rıdvan, herkesin gözü önünde. O yüzden kahraman yaptılar herifi.

HALİT Bu haklı savaş bile Rıdvan'a insan olmayı öğretemedi.

NAİM İsyan öncesi olanlar geride kaldı. Şimdi herkes gerçek yüzünü göstermek zorunda. Rıdvan gösterdi, insanlar da ona inandılar Halit. Ben inanmıyorum. Ağabeyimi İsrail gizli servisinin arabasına binerken gördüğünü söylüyor.

HALİT Yalan söylüyor.

NAİM Ağabeyimi gören başkaları da var.

HALİT Onlarla kendin konuştun mu?

NAİM Konuşmadım. Bu akşam bana gelecekler.

HALİT Belki ağabeyimi tutuklamışlardır o gün?

NAİM Öyle olsaydı söylerdi. Neden hiçbir şey anlatılmadı? Arkadaşlarımızın tutuklandığı gün burada mıydı, değil miydi?

HALİT Sana Tel-Aviv'de çalıştığını söyledim ya.

NAİM Peki o gece Tel-Aviv'de mi kalmış?

HALİT Evet bazen orda kalıyor. O gün iyi ki ikiniz de köyde değildiniz. Köyün etrafındaki tepelere yerleşmişlerdi, aydınlatma fişekleriyle geceyi gündüze çevirdiler. Bine yakın asker vardı. Tepede dört helikopter. Çılgın gibiydiler. Kaçmaya çalışanların kemiklerini kırdılar.

NAİM Bizim eve de geldiler mi?

HALİT Hayır, bizim eve kadar gelmediler. Kime gideceklerini iyi biliyorlardı. Aradıklarını buldular.

NAİM Ya Atıf, o nasıl öldü?

HALİT Atıf'ın kapısını çaldılar. Atıf pencereden atlayarak kaçmaya çalıştı. Ateş açtılar. Orada öldü.

(Sessizlik.

Halit ayağa kalkar, Naim'in yanına gidip ona dokunur.)

HALİT Bilsen seni ne kadar özledim... İyi misin?
(Naim, Halit'i kucaklar, kendine çeker.)

NAİM Ben de seni özledim. Anamı, ağabeyimi özledim. Ben iyiyim. Kolay değil. Ama yalnız değilim dağlarda... Dostlarla birlikteyim. Hepsi kaçak. Bir bölümüyle tanışacaksın bu akşam. Hepsi bir şeyler yapıyor. Bu köydeki korkaklar gibi değiller. Peki o gün niye köye dönmedi ağabeyim?

HALİT Çalışıyordu. Çalışıyor dedim. Birinin eve bakması gerek; eve para getirmesi gerek.

NAİM Çok paraya ihtiyacı olmalı.

HALİT Hepimizi o besliyor. Yengem yine hamile.

NAİM Arada bir beni düşünüyor mu?

HALİT Sana biraz kızgın, aynı babam gibi. Ama senin için endişe ettiğini biliyorum.

NAİM Ah, abi ah!?... Ne yapacağız seninle? Git, onu al, gel hadi.

HALİT *(Ayağa kalkar)* Biraz düşün. Genç bir karısı, üç aylık bir bebeği var. Şimdi bir ev yaptırıyor. Ağabeyim akıllı adamdır. Her şeyi tehlikeye atmaz.

NAİM Biraz fazla akıllı! Asıl sorunda bu ya. Git getir onu.

HALİT Birtakım dolapların döndüğünü biliyor. Ama kimse için elindekileri tehlikeye atmaz. Ona bir şey olursa, sen anamın babamın yüzüne bakabilir misin?

NAİM Bugün bakabiliyor muyum?

HALİT Ya karısına, oğluna ne diyeceksin? Nasıl büyüyecek o bebek?

NAİM Vatanına ihanet eden, karısına, çocuklarına da ihanet eder. Söylenenler doğruysa...

HALİT Senin bunu, yengeme nasıl anlatacağını görmek isterdim. Ya da anama, babama... Yok, ama nasıl olsa

sen anlatmayacaksın. Sen yine çekip dağlara gideceksin. Her şey yine bana kalacak. Aynı geçit töreninde olduğu gibi.

NAIM Geçit töreni!

(Sessizlik)

Üç aydır kendi kendimi yiyorum. Ah Davut...

NAİM Geçit töreni! Davut belki de biliyordu. Bunu hiç düşünmedin mi? O gün... Nazif'in...

HALİT Nazif mi? İkimiz de bu konuda susmalıyız. Özellikle de sen...

NAİM O zaman kapa çeneni de, tut buraya getir onu. Nasıl olsa bunu da konuşacağız.

HALİT Hayır!

NAİM Eğer abim ordunun saldıracağını geçit töreninden önce biliyor idiyse...

HALİT Geldi bize yalvardı, "Nazif'i götürmeyin," diye. Ama sen kovdun onu. Dinlemek istemedin. Sana anlatmaya çalıştığım da bu işte. Sen onu dinlemek bile istemedin.

NAİM Bizi uyarırken ordunun geleceğini biliyordu. Çünkü orduyu çağıran oydu.

HALİT Sen dinlemek bile istemedin onu. Nazif'i yanımızda götürmemiz yanlıştı. Bizim yüzümüzden oldu. Götürmemeliydik onu. Sen, ona dikkat edeceğini söyledin. Bir şey olmaz, dedin, söz verdin. Ben de sana inandım...

NAİM Sus. Hiç kimse Nazif'e bir şey olacağını bilemezdi. Nerden bilecektim? Nerden bilebilirdim? Halit, Nazif'e biz ateş açmadık. Biz vurmadık onu.

(Sessizlik)

Hadi git, abimi getir.

HALİT Ne yapacaklar ona?

NAİM Ben ona bir şey yaptırmam. Ama bensiz hiçbir şansı yok. Buraya gelmesini sağlamamız gerek. Bu kadar! Kararı komite verecek.

HALİT Deli misin sen, kim inanır ona?

NAİM Ben inanırım. Ama önce ben dinlemek istiyorum. Komiteden önce burada olmalı. Şimdi... Ama kimse duymasın.

HALİT Ona yardım edecek misin?

NAİM Evet, ama senin de bana yardım etmen gerekiyor. O günden sonra konuşmadık seninle. O felaket belki abimde bazı değişmelere yol açmıştır. Haydi, karar ver artık. Burada gecelemeyeceğiz. En çok bir saatimiz kaldı.

HALİT Yapamam. Yapamam. Kokuyorum. Nazif'i eve taşıdığım günkü gibi... Biliyor musun, sen kaçtıktan sonra, askerler çılgın gibi ateş ettiler. Her yandan kurşunlar yağıyordu. Her yan göz yaşartıcı gaz doluydu. İnsanlar düşüyorlardı, bağırıyorlardı. Her şey düş gibiydi. Kafamda bir tek şey vardı, kardeşimi bulmak. Birden kadınların bir çember oluşturduğunu gördüm. Orda durmuşlar, kara kargalar gibi bağrışıyorlardı. Anladım. Koştum. İttim insanları sağa sola. Yol açtılar. "Bu abisidir," diye mırıldanıyorlardı. "Bu abisidir..." Sonra gördüm onu. Uzanmış yatıyordu oracıkta. Bir melek gibi. Alnında kızıl bir delik vardı. Gözleri sıcacıktı... Onu kucakladım. Yürüdüm. Herkes, caddedeki herkes, askerler bile yere bakıyorlardı. Yürürken öptüm onu. Yürürken yüzünü öptüm, saçlarını kokladım... Evde, anam babam kapıda bekliyorlardı. Anam dövünüp saçını, başını yoldu.

Babam... babam çocuğu benim kucağımdan çekip aldı; eve girdi, kapıyı çarptı yüzüme. Keşke ölmüş olsaydı,

bütün gün öyle boş gözlerle oturuyor, kusuyor, altına ediyor.

(Sessizlik)

Yok, ben yokum bu işte. Şimdi köye gidip abimle konuşacağım.

(Gitmek için hareketlenir)

NAİM Halit!

HALİT Ben gidiyorum.

NAİM Bir yere gidemezsin! Komitenin emrine karşı çıkıyorsun.

HALİT Sen de, bir saat sonra demediler mi?

(Geri döner)

NAİM Halit!

HALİT Davut daha önemli.

NAİM Gitme bekle!

HALİT Gidersem ne olur?

NAİM Yapma! Ben bir şeyleri engellemeye çalışıyorum, anlamıyor musun? Hiçbir şey anlamaz mısın sen? Ben mi planladım bütün bunları? Köyde leş gibi kokan birileri var. Şu anda hepsi sorgulanıyor. Yalnızca abime bir şans tanıdılar. Saat sekizde komite önünde, sorgulanacak! Ama hazırlıklı olması gerek. Aslında önceden onunla konuşmam yasak. Buna rağmen emin olmak zorundayım. Başka yol yok. Ben uydurmadım bunları.

HALİT Kaçmalı.

NAİM Dinle Halit. Abim kara listede. Hayatının beş para değeri yok artık. Kaçarsa kime gideceğini bilirler! Sen başını belaya sokmak mı istiyorsun?

(Sessizlik)

Komite bu gece köyde arama yapıyor.

HALİT Ne araması? Ne oluyor?

NAİM Ne mi oluyor? Sen burada yaşıyorsun ve ne oluyor, diye bana soruyorsun. Tutuklamalardan haberin yok mu? Bize çok ağır darbe vurdular. Her şey çöktü. Eskiler tutuklandı. Yeniden örgütlenmemiz gerek. Evleri havaya uçurulan insanlara yardım etmemiz gerek. Bu yüzden bu gün köye indik.

HALİT Ya abim?

NAİM Asıl sorun bu. Köyde casuslar oldukça yaptıklarımız hiçbir işe yaramaz. Bu orospu çocukları olmasa, askerler bir şey yapamaz. Bu gece köy temizlenecek.

HALİT Ordudan epey şey öğrenmişsiniz.

NAİM Bu savaştır aslanım. Abimi uyarmaya kalkarsan başını belaya sokarsın. Başka yol yok. Tek yol gerçeğin yoludur. Yaptı mı, yapmadı mı? Bunu bilmeliyiz.

HALİT Sen ne düşünüyorsun?

NAİM 'Temiz'dir. Başka türlü olamaz. Sen de buna inanıyorsan, git getir onu.

HALİT Peki, onu buraya getireceğim. Ama sen de sözünü tutacaksın.

NAİM Tamam! Şimdi iyi dinle beni! Sakın onun evinin çevresinde görünme. En iyisi, onu çağırmak için bir çocuk gönder. Dikkat et, kuşkulanmasın. Bir hikâye uydur. Ne bileyim, düşün bir şeyler işte.

(Naim bir kefiye ile maskelenip bir kasap çengelinde asılı olan bir anahtarı alır. Sabırsızlıkla)*

Hava kararda. Ben gitmek zorundayım.

HALİT Nereye gidiyorsun? Çabuk dön, ben burada Davut Abimle yalnız olmak istemiyorum.

NAİM Geç oldu. İhsan'a gitmek zorundayım.

HALİT İhsan'a mı?

NAİM Küçük bir işim var. Kısa bir ziyaret. Abimle ilgisi

* kefiye (Arapça: *kefiyya*) : Filistin şalı.

yok.

Daha doğrusu, yoktur diye düşünüyorum. Gitmem gerek, onu burada beklet, ama hiçbir açıklama yapma.

HALİT Zaten ne söyleyebilirim ki?

NAİM *(Tam dışarı çıkarken, geri döner.)* Ha söylemeyi unuttum, herkes senin hakkında iyi şeyler söylüyor. Hep duyuyorum. Her şey yolunda giderse bir bakarsın yarın önemli bir yere gelirsin.

HALİT Ben mi?

NAİM Evet sen, ama sorma, cevap vermem!

HALİT Neymiş önemli yer?

NAİM *(İronik)* Belki de Filistin Hükümet Başkanlığı!

(Çıkar.
Işıklar kararır)

İKİNCİ SAHNE

Yarım saat sonra.
Halit odadadır. Arka duvarı bir hortumla yıkamaktadır. Kan lekelerini temizlemektedir. Davut girer. Yorgun görünür; tıraşsızdır. Rengi kaçmış eski bir ceket giymiştir. Elinde, içinde salamura zeytin olan büyükçe bir kavanoz vardır.

DAVUT Merhaba Halit. Nasılsın?
(Öpüşürler)
HALİT Çabuk geldin.
(Çalışmaya devam eder)
DAVUT Tam işten dönmüştüm. Şükrü'nün oğlu geldi. Yardıma ihtiyacın olduğunu söyledi. Ben de hemen geldim.
HALİT Bu zeytinler ne?
DAVUT Benim şef, hep başımın etini yer, zeytin getireyim diye. Bizim zeytinlere bayılır. İşte o yüzden Şükrü'ye uğrayıp bir kavanoz aldım.
HALİT Bebek nasıl?
DAVUT Öksürüyor. Karım, geçen hafta tutuklamalar sırasında gaz soludu, diyor. Allah cezalarını versin. Allah kurtarsın bizi onlardan. O zaman bütün bu kargaşa son bulur. Yengen bebeği yarın kasabaya doktora götürecek. Aslında ben de gitmek isterim. Ama iş...
HALİT Ben birlikte giderim. Ben de gaz soludum.
DAVUT Senin için gaz parfüm gibidir. *(Gülerler)* Ama gene de sağ ol. *(Çevresine bakar)* Patronun nerede?
HALİT Sıkıyönetimde. Biliyorsun geçen hafta oğlunu tu-

tukladılar. O günden beri her gün sıkıyönetimde. Oğlunun nerde olduğunu bile söylemediler daha.

DAVUT İyi ki evini havaya uçurmamışlar. Oğlan yalnızca dert getirdi ona.

HALİT Ben o işlere karışmıyorum. Soru da sormuyorum. Yardım ediyorum sadece. Bugün burada, yarın başka yerde o kadar. Yardım ettim.

DAVUT Eee... ederdin. Vaktim olsa ben de yardım ederdim.

HALİT Yardım etmek önemli. O felaket günü bize de çok yardım eden oldu.

DAVUT Bir hafta! Bir hafta sonra unutuldu her şey!

(Sessizlik)

Ne yapalım? Nerde çuvallar? Gidiyor muyuz?

HALİT Bekle biraz. İşimi bitireyim. Babam senin benimle konuşmak istediğini söyledi.

DAVUT Babam mı? Ha... evde konuşuruz. Kaç çuval var taşınacak?

HALİT İki!

DAVUT Ne? İki çuval için mi çağırdın beni buraya? Senin yaşındayken iki çuval sırtıma yükler, bir tanesini de... Neremle taşıdığımı bilirsin şen!

HALİT Senin ünün çoktur bu konuda.

DAVUT Bu izbe yeri saraymış gibi temizliyorsun. Yoğunum, açım, pisim ve abazanım. Haydi, yürü gidelim!

HALİT Az daha bekle. Arabadan ne haber?

DAVUT Yürüyor hâlâ. Fakat asıl dert yollar. Her tarafta arama. Bir saat gidip iki saat bekliyorsun kontrol noktalarında. Bir daha, bir daha... Dört kez kimlik gösterdiğim oldu.

(Halit'e yardım ettiğini gösterir, sembolik hareketler yapar)

Söyle bakayım aslanım burda yaptığımızın karşılığında, bize biraz et düşer mi?

(Kapı açılır. Naim aceleyle girer. Odanın köşesine gider. Kefiyesini çıkarır. Elini, yüzünü yıkar. Davut ilk anda korkar, fakat sonra Naim'i tanır.)

DAVUT Naim?

NAİM Davut! Halit! Halit!

(Halit'i kucaklar)

DAVUT Seni burda göreceğimi hiç ummuyordum. Çok uzun zaman geçti...

(Halit temizlik işinin başına döner)

NAİM Evet.

DAVUT Dün seni rüyamda gördüm. Sahi. Dün gece...

NAİM Gerçekten mi? Ne gördün?

DAVUT Buluştuğumuzu gördüm. Şimdi bak şu işe!

NAİM Evet zamanı geldi. Buluştuk.

DAVUT Hem de nasıl. *(Şaşkın)* Seni görmek ne güzel. Nerde kalıyorsun?

NAİM Dağlarda.

DAVUT Ne yiyip ne içiyorsun?

NAİM Ordan burdan geçiniyoruz işte.

DAVUT *(Halit'e)* Cevaplara bak! Ne kadar kalacaksın?

NAİM Birkaç saat.

DAVUT İyi iyi... Birkaç saat de olsa, ev yarar sana.

NAİM Kutlarım! Bir bebeğin olmuş!

DAVUT Evet. Ve karım yine hamile.

NAİM Çok iyi, çok iyi... Adı ne?

(Odanın köşesinden ortaya gelip, oturur.)

DAVUT Doğduğunda... ona bir tek isim verebilirdik.

(Sessizlik)

Nazif! Görmelisin, o da seni görmeli. Anam birbirinize benzediğinizi söylüyor.

NAİM *(Güler)* O her bebek için aynı şeyi söyler.

DAVUT Niye burda oturuyoruz. Hadi gelin bana gidelim.

NAİM Yo yo, böyle iyi.

DAVUT Hadi gel yahu. Duş yaparsın. Bir ev yemeği yersin. Biraz sohbet ederiz. Sonra gidersin yine.

NAİM Ben kendi evime gitmiyorum. Başkalarının evine hiç gitmem.

DAVUT Hayat mı bu? Ne işin var onların içinde?

HALİT Nasıl konuşuyorsun abi?

DAVUT *(Naim'e)* Bu Halit var ya, her şeyi hepimizden iyi bilir! Ama hiçbir iş beceremez. Peki, sen bu gence ne dersin?

NAİM Erkek.

DAVUT Bana göre, çocuk kalsa daha iyi.

(Halit'in omzuna sevecenlikle vurur, onu kucaklar)

Eee, bize gidiyor muyuz?

NAİM Benim içimde bulunduğum durumu unutuyorsun.

DAVUT Karanlık her yer, kimse görmez.

NAİM Hainler uyumuyor. Burada kalacağız.

DAVUT Keçi gibisin. Anlat bakalım, Naim. Söylenenlere güvenilirse, şimdiden bir kahraman olmuşsun.

(Davut, Naim'in yanına oturur)

NAİM Boş ver kimseye inanma!

DAVUT Ne zaman geri geleceksin?

NAİM Bilmiyorum, bayağı tehlikeli. Sen nasılsın Davut? Görünüşe göre...

DAVUT İyiyim. İyiyim. Ama yorgunum. İşten yeni döndüm.

NAİM Hâlâ Tel-Aviv'de, o restoranda mı çalışıyorsun?

DAVUT Evet, bir kere sen de gelmiştin hani.

NAİM *(Güler)* Bugün Tel-Aviv bir başka gezegen gibi...

DAVUT Dua et. Her gün bu heriflere hizmet etmektense

dağda bir keçi gibi yaşamak daha iyidir, inan bana.

NAİM Gerçekten mi?

DAVUT Benim rüyalarıma kadar girdi bu İsrailliler, bir türlü kurtulamıyorum onlardan. Bir an bile rahat bırakmıyorlar beni.

NAİM *(Yapmacıklı şaşırmış görünür)* Ne demezsin?!

DAVUT Hiçbir yerde rahat yok. Ne işe giderken, ne işte, ne dönüş yolunda... Eve gidiyorum. Dinlenmek istiyorum. Güm! Sokağa çıkma yasağı! Ne yapmak istiyorlar anlamıyorum. Sanki Arafat bizim köyde saklanıyor! İsrailliler işte böyle acayip; bak...

(Cebinden bir mektup çıkartır)

NAİM Bu ne?

DAVUT Mahkemeye çağrı. Benim için!

NAİM Kutlarım. Suçlanıyor musun? Neyle?

DAVUT Allah yazdıysa bozsun. Bu Nazif'i vuran subaya karşı açılan dava ile ilgili. Sen gitmek ister misin?

NAİM Şaka yapıyorsun herhalde?

DAVUT Hayır onlar şaka yapıyor. Avukatları ile birlikte bu davada bulunan subaylar. Ağlamak geliyor içimden. Güya her şey kurallara uygunmuş, 'diz boyunda' ateş etmişler!

NAİM Onların diz boyu bir çocuğun baş hizasıdır.

DAVUT Öyleyse bütün bu mahkeme tiyatrosu niye?

NAİM Onu kendileri için yapıyorlar. Kamuoyunu aldatmak için. Zamanına yazık abi. Onların yasası, onların adaletine hizmet eder, bizimkine değil.

DAVUT Sen mutlaka adaleti gerçekleştirecek başka bir yol biliyorsundur!

NAİM Tabii... Ama şimdi yapacak daha önemli işlerimiz var. *(Alaycı)* Eee... senin durumun ne?

DAVUT Benim için de aynı şey geçerli.

NAİM Ama sen onların yanında çalışıyorsun.

DAVUT Ya ne yapsaydım? Hepimiz açlıktan ölelim mi? Fırtına dinene kadar kafanı çekip saklanmak en iyisi. Bıktım artık. Gücüm kalmadı.

(Sessizlik)

Sana bir şey söylemek istiyorum.

NAİM Dinliyorum.

DAVUT Bugün, olan biten her şeye rağmen, kaçmak zorunda olmana rağmen kapım sana her zaman sonuna kadar açıktır. Anlıyor musun? Ben bazen gece yatarken seni düşünüyorum. Dışarıda yağmur, soğuk... Acaba bir şeye ihtiyacı var mıdır, diye. Söyle bana! Giyecek, yiyecek, para? Paraya ihtiyacın var mı? Utanma, sıkılma. Biz kardeşiz.

NAİM Umarım kardeşizdir!

DAVUT Sen beni de ziyaret edebilir, bana da gelebilirsin. Hep Halit'e değil!

NAİM O, senin bana kızgın olduğunu söyledi.

(Davut, Halit'e öfkeyle bakar)

DAVUT Doğru, sana çok kızgın olduğum bir dönem vardı. Ama ben babam gibi değilim. O çok katıdır. Bense affettim seni.

NAİM Neyi affettin abi?

DAVUT Bunun üzerinde konuşmayalım Naim.

NAİM Neden? Her gün buluşmuyoruz. Hadi konuşalım şimdi.

DAVUT Neye yarayacak?

NAİM Bilmiyorum. Ama ne olursa olsun, bugünkünden iyidir.

HALİT *(Araya girer)* Doğru değil bu Naim.

NAİM Halit sen karışma aslanım. Ne demek, "Seni affettim." Neyimi affettin benim? Bu yüce gönüllülük de

neyin nesi? Anlat Davut. Neymiş benim suçum? Belki ben de sana bir şeyler anlatırım.

DAVUT Ben seni çok dinledim, geçit töreninden önceki son buluşmamızda o zaman her soruya bir cevabın vardı. Ama bir hata yaptın. Hem de nasıl bir hata.

NAİM Evet büyük bir hata yaptım. O hatanın ne olduğunu biliyor musun?

DAVUT Tabii... Ordunun yolda olduğu konusunda seni uyarmama rağmen, Nazif'i o geçit törenine götürdün.

NAİM Yok, yok, hatam bu değildi abi. Bir ağabeyin küçük kardeşini, özgür Filistinlilerin geçit törenine birlikte götürmesi hata değildir. Tersine bu çok doğrudur. Benim hatam o gün sana, bugüne dek hâlâ cevabını bilmediğim soruyu sormamaktır...

(Sessizlik)

Sen o gün İsrail ordusunun yolda olduğunu nerden biliyordun?

DAVUT Yedi yaşında bir çocuk. Yedi yaşında... Ona bir üniforma giydirdiniz. Eline bir bayrak verdiniz. Ve onu birlikte götürdünüz. Sonra da onu kahraman ilan ettiniz. Bir kahraman! Yedi yaşında bir çocuk! Allah'ım bunları da mı görecektik?

NAİM Nerden biliyordun?

DAVUT Bir de utanmadan soru soruyorsun! Ne için geldin buraya? Şimdi ne bela getireceksin başımıza?

(Halit'e)

Niye çağırdın beni buraya Halit?

(Davut ayağa kalkar)

HALİT Buluşmanızı istiyordum.

DAVUT Zamana yazık. Sen kaçmadan önce de delinin biriydin. Ama şimdi? Ne yaptılar sana orda, Naim? Aklını neyle çeldiler, nasıl zehirlediler seni!

NAİM Hâlâ cevap vermedin soruma?

DAVUT Hangi canavarlarla yatıp kalkıyorsun? Şu giyimine bak. Bu ne? Kan mı bu?

NAİM Kan! Biliyor musun, ben katilim. Hem de çılgınım; ailenin de yüz karasıyım. Aslında asılmam gerek. Yeter mi? Ama bütün bunlar benim sorumun yanıtı değil. Ordunun geleceğini o gün nerden biliyordun?

DAVUT Amma da inatçısın! Cevap basit. Ben işten dönerken, ordunun yolda olduğunu gözlerimle gördüm. Hepsi bu!

NAİM Biz öğleden itibaren tam yirmi gözcü koyduk. Hiçbiri mi görmedi o orduyu?

DAVUT Bu onların ne kadar becerikli olduğunu gösterir, öyle değil mi?

NAİM Sen geçen hafta niye Tel-Aviv'de geceledin?

DAVUT Tutuklamalar olduğunda mı? *(Naim başını sallar)* Hayvan herif! Sen hakikaten hayvanın tekisin. Çalışmak için orda kaldım. Bayramları vardı. Yapacak çok iş vardı. Orda geceledim. Yeter mi bu kadar? Bir gece Tel-Aviv'de kaldım. Yasak mı bu? İyi de tesadüf oldu!

NAİM Tesadüf mü? Buna başka ad verenler de olabilir.

DAVUT Sen beni uyarmak için mi geldin? Çok teşekkür ederim. Sakın beni merak etme. Onlara şunu söyleyebilirsin...

NAİM Birazdan kendin söylersin.

DAVUT Ne? Kime? Benden ne istiyorsun sen?

NAİM Hiç...

(Naim ayağa kalkar, odada bir aşağı, bir yukarı dolaşır.)

DAVUT *(Halit'e döner)* Halit, neler oluyor burada?

NAİM Onu rahat bırak. Benimle konuş.

DAVUT Olmuyor. Sen hep eskisi gibisin.

NAİM Ya sen? Sen değiştin mi?

HALİT Yeter artık. İkiniz de kesin. Abi dinle! Dinlemek zorundasın. Oyun değil bu. Ölüm kalım meselesi!

DAVUT Kim için?

NAİM Senin için!

DAVUT *(Korkar)* Ne? Ne diyorsun sen?

NAİM Bizimkiler senin işbirlikçi olduğunu düşünüyorlar.

DAVUT Kim onlar?

HALİT Bugün, komitede...

NAİM *(Halit'in sözünü keser)* Komite hakkında tek söz yok!

DAVUT *(Kızarak)* Sen de mi?

HALİT *(Köşeye sıkışmıştır)* Evet... Yok... Fark etmez! Şimdi önemli olan...

DAVUT Siz daha önce buluşup konuştunuz!

HALİT Evet!

DAVUT Senin beynini yıkamayı becermiş demek.

(Naim'e)

Defol git buradan. Kaybol! Kaybol hemen! Yok ol! Aylardır senin kaçmadan önce sıçtığın boku temizlemekle uğraşıyorum. Şimdi geliyorsun... *(Alaylı)* ziyarete! Ve bana küstahça soru sorma hakkını görüyorsun kendinde. Bir gün, yalnızca bir gün benim her gün yaptığımı yap, bu aileyi geçindirmek için! Bir gün Halit'in her gün yaptığını yap, zavallı Nazif'e bak. Ama hayır! Sen yapmazsın. Yapamazsın. Senin daha büyük işlerin var... Yeraltının adamı! Savaşçı! Gerilla! Bugün burada, yarın orda. Ne pahasına? Kimin için? Anamın, babamın, Halit'in pahasına. Ve şimdi de benim. Ve Nazif'in. Evet, Nazif'in pahasına. Eve bir kere gel de gör onu. Sürünüp duruyor yerlerde! Şimdi neler yapabilirdi, nerelerde olabilirdi, eğer...

NAİM *(Bağırır)* Eğer bu köy, orduyu geçit törenine çağıran

köpeklerden temizlenmiş olsaydı... Kendine gel abi. Tüm öykün tutarsız. Benim ne durumda olduğumu bir Allah bilir. Onlar bir yanda, sen öbür yanda ve ben arada....

DAVUT Sen arada değilsin. Sen onların yanındasın. Ve ben size karşı değilim. İnşallah başarırsınız! Ama beni rahat bırakın. Ben gidiyorum.

(Kapıya yönelir)

Yapacak çok işim var. Bak, sen yalnızca bu gibi işler için geleceksen, hiç gelme daha iyi.

NAİM *(Davut'u tutar)* Neden söz ettiğimi anlamıyorsun. Beni iyi dinle ve şunu beynine iyice kazı: Eğer kardeşim olmasaydın seni şimdiye kadar çoktan temizlemişlerdi.

DAVUT Ne diyorsun sen?

NAİM Kara listenin basındasın...

DAVUT Kimin kara listesi?

NAİM Komitenin. Birazdan burada olacaklar. Çok öfkeliler, anlıyor musun? Sana her şeyi soracaklar.

(Sessizlik)

Buradan sağ çıkmak istiyorsan bizimle olduğunu göster. İşimizi kolaylaştır. Ben sana yardım etmek için buradayım.

DAVUT Tamam...

(Sessizlik)

Ben gidiyorum. Yeter artık.

NAİM Hiçbir yere gidemezsin! Şu an köydeler. Sana bir şans tanıdılar. Bunu bana borçlusun. Savunma hakkı tanıdılar sana. Bu çok şeydir. Ama hazırlıklı olman gerek. Benim de!

DAVUT Ne yapmışım ben?

NAİM Şu andan itibaren sen soru sormayacaksın. Sorula-

rı ben soracağım. *(Davut'a bir tokat atar)* Sen cevap vereceksin. *(Kapıyı kilitler)* Bu, yalnızca komitenin bir 'selamı'dır. Ve bu selamlar çoğalacaktır. İşbirlikçilere ne yapıldığını biliyor musun! Onların nasıl öldüğünü biliyor musun? Biliyorsun. Sen benim abimsin. Ben, senin buradan salimen çıkman için yardımcı olacağım. Ama benim sana inanmam yetmiyor; şimdi onların soracakları soruları sıralayacağım sana. Birlikte çıkacağız bu işin içinden. Anlaştık mı? *(Davut kafasını sallar)* Güçlü olman ve ne söylediğini bilmen gerek. Ha şunu da bil. Nazif'in durumundan haberleri yok! Bu konuyu günün birinde kendi aramızda konuşacağız. *(Sessizlik)*

İsrail gizli polisi ile en son ne zaman buluştun?

DAVUT Hiçbir zaman!

NAİM Gizli polis ile en son ne zaman buluştun?

DAVUT Ben gizli polis tanımıyorum.

NAİM Tutuklamalardan bir hafta önce seni onlarla birlikte gören var.

DAVUT Nerede? Kim?

NAİM Bunu sen bana söyleyeceksin.

DAVUT Saçmalama, yok öyle bir şey.

NAİM Ben söyleyeyim, iki hafta önce kasabada.

HALİT *(Yumuşak)* Hatırlamaya çalış abi.

DAVUT Tabii ya... Çocuğa yatak almak için gittim oraya.

NAİM Öyle mi? Eee... sonra ne yaptın?

DAVUT Ne zaman?

NAİM Öğle vakti.

DAVUT Geri döndüm.

NAİM Nasıl?

DAVUT Deve ile! Ne demek, nasıl? Otobüsle tabii.

NAİM Otobüs gelinceye kadar ne yaptın?

DAVUT *(Neşeli)* Gazete okudum, fıstık yedim!

NAİM Bu işin şakası yok. Senin gizli polisin arabasına bindiğini gören var.

DAVUT Yalan. Kim görmüş?

NAİM Kimin gördüğü önemli değil.

HALİT Söyle abi.

NAİM Sen karışma! Önemsiz dedim ya!

DAVUT Ama bu çok önemli. Bugün biri, başka birine kötülük etmek isterse, yalnızca size gelip karalaması yeter değil mi? Siz sonra işin pis yanını üstlenirsiniz.

HALİT Abi, saçmalıyorsun!

DAVUT Yok yalan. *(Halit'e)* Onların öldürdüğü insanlar hakkında ne biliyorsun sen?

HALİT Leş kokan hainler olduğunu biliyorum.

DAVUT Komitenin size inandırmaya çalıştığı da bu zaten. Belki, bazen doğrudur, ama her zaman değil. Mesela Münir'i alalım. Neden öldü o?

HALİT Esrar satıyordu.

DAVUT Hadi oradan! O sadece bir köylüydü. Eğer siz onun can damarlarını kesmeseydiniz, köylü olarak da yaşamaya devam ederdi. Biri ona esrarı sokuşturmuş. O adamın Münir'le toprak kavgası vardı. İnan bana, Naim, herkesin bulaştığı bir pislik vardır. Sizin kahramanlarınızın da!

NAİM Münir öldü. Sana yardım edemez!

DAVUT Doğru, o bana yardım edemez. Ama beni gammazlayanı bilirsem, bu bana yardım eder. Söyle kim o beni gammazlayan?

NAİM Seni gören yalnız değildi. Yanında başkaları da vardı.

DAVUT Onları bilmem de mi yasak?

NAİM Ziya, Muhammed, Derviş. Zaman kazanmaya çalı-

şıyorsun. Gizli polisle gittin mi, gitmedin mi?

DAVUT Onlar beni görmüş, öyle mi?

NAİM Evet, sana karşı tanıklık yaptılar.

HALİT Naim!

NAİM Abi!

DAVUT Gerçek şu... bir dakika. Bir gün sonra yatağı geri götürmeye gittim. Çünkü kurmayı beceremedim. *(Halit'e)* Sen de denedin. *(Naim, Halit'e bakar. O başıyla onaylar)* Tam dükkândan çıkmıştım ki, güm, güm... Yandaki caddede ordu devriyesine iki molotofkokteyli atıldı. Ondan sonra, her zaman olduğu gibi, gelsin sokağa çıkma yasağı, aramalar, taramalar, her taraf cehenneme döndü. Benim bütün bunlarla ne alakam var? Eve gitmek istiyordum. Yürüyerek ara yollardan yola koyuldum. Nerdeyse şehir dışına varmıştım. Birden yanıma bir araba durdu. Otostop yapmak için fırsat bildim. Başımın üstünde çocuk yatağı! Durumu anlayasın diye söylüyorum.

NAİM Bravo şu tesadüfe bakınız ki araba gizli polise aitti.

DAVUT Evet. Sokağa çıkma yasağı vardı. Anlıyor musun? *(Alaylı)* Çok da yardım severdiler. Binmem için davet ettiler. Ben gerekli olmadığını söyledim. Fakat ısrarlıydılar. İnatçıydılar. Ben de inatçıydım. Ama sonunda beni 'ikna' ettiler.

NAİM Nasıl?

DAVUT Suratıma bir yumruk, hayâlarıma bir tekme ile. Beni merkeze götürdüler.

(Sessizlik)

Gözaltına aldılar, anlıyor musun?

NAİM Sonra?

DAVUT Sonra bizim köyden sorumlu subay geldi. Komite üyelerinin isimlerini istediler. Ben hiçbir şeyden habe-

rim olmadığını söyledim.

NAİM Bir hafta sonra kime geleceklerini nerden öğrendiler peki?

DAVUT Köyde yeteri kadar casus yok mu sanıyorsun?

NAİM Çok!

DAVUT Ben onlara hiçbir şey anlatmadım. Zaten bilmiyordum, öğrenmek de istemiyorum. Beni hiç ilgilendirmiyorsunuz, ama hiç... Bunu sen de iyi bilirsin.

NAİM Hepsi buydu öyle mi? Sonra da seni serbest bıraktılar!

DAVUT Tabii, benim bir şey bilmediğimi anladılar.

NAİM Onları bu konuda ikna etmiş olman bayağı ilginç. Peki, benim hakkımda bir şey biliyorlar mı?

DAVUT Onlara mı çalışıyorum? Ne bileyim?

NAİM Sonra oradan çıkıp gittin, öyle mi?

DAVUT Evet.

(Sessizlik)

Sana söylüyorum işte. Onlara açıkladım ki...

NAİM *(Alaylı, sözünü keser)* "Onlara açıkladım ki..." Eğer sen gerçekten gizli poliste sorguya çekilseydin, bir hafta ayaklarının üstünde dikilemezdin, yürümen mümkün olamazdı! Yoksa karşılıklı kahve mi içtiniz? Abi, abi boğazına kadar bok içindesin!

DAVUT Öyle mi düşünüyorsun?

NAİM Ben değil, komite öyle düşünüyor. Onlar gizli polisi çok iyi tanırlar!

DAVUT Ama beni tanımazlar, öyle değil mi? Sen tanırsın. Sen benim böyle bir şey yapmayacağımı bilirsin. Hele hele Nazif'ten sonra...

NAİM Dur! Abi yeter!

(Sessizlik)

Şunu bilmeni istiyorum, ben kimseye İsrail ordusu-

nun geleceği konusunda bizi uyarmış olduğunu söylemedim. Eğer bunu öğrenirlerse, büsbütün boka batarsın. Haberin olsun!

DAVUT Benimle beraber sen de batarsın. Onlara bu konuda bilgi vermen gerekirdi. Naim! *(Susar)* Cevap versene? O küçük çocuğu cehennemin ortasında nasıl da bırakıp kaçtın? Onlardan da kaçıyorsun şimdi öyle mi? *(Halit'e)*

Belki de ona bu kadar güvenmemek gerek. Belki bizim kahramanlarımız da birer küçük korkaktır.

NAİM Ben kaçmadım. Ben hiçbir şeyden kaçmam. Çocuk korktu ve benim elimi bıraktı. Onu aramaya gidemezdim. Üniformalıydım. Her taraf asker dolu idi, vahşice ateş ediyorlardı. Saklandım ve bekledim. Ancak gece karanlığında yerimden çıkabildim.

DAVUT Ama Nazif'i sen götürmüştün. Ondan sen sorumluydun.

NAİM Doğru. Bu düşünce beni bugün de bir gölge gibi takip ediyor. Hiçbir zaman da kurtulamayacağım ondan. Ama ortada biri daha var, bizim geçit töreni yapacağımızı gammazlayan. Orduyu çağıran biri. Senden şunu istiyorum Davut! Yemin et! Bilmediğini, Nazif i vuran askerleri kimin çağırdığını duymadığını söyle. Yemin et, abi.

DAVUT Öyle birini kendi ellerimle boğardım. Ama ben kimim ki, benimle birileri böyle şeyler üzerine konuşsun? Bu sorular neden Naim?

NAİM Kimseye anlattın mı?

DAVUT Neyi?

NAİM Seni tutukladıklarını...

DAVUT Karıma anlattım.

NAİM Yetmez. Ona inanmazlar. Bir arkadaşına, ne bileyim

güvenilir birine?

DAVUT Hayır! Neden?

NAİM Öyle biri olsaydı tanıklık yapması için çağırtırdım.

HALİT Bana niye anlatmadın?

DAVUT Ne yaptığınızı siz bana hiç anlattınız mı? Fırsat bulamadım. Bir hafta sonra komitenin yöneticileri tutuklanınca da, bu sefer korktum. Söylersem birileri benim işbirlikçi olduğum düşüncesine kapılabilirdi.

HALİT Anlatmalıydın. Hiç olmazsa, bana anlatabilirdin.

DAVUT Haklısın.

HALİT Ben bunu kimseye söyler miydim ki...

NAİM İsrail polisiyle ilk karşılaşman mıydı?

DAVUT Evet. İnşallah sonuncusudur da!

(Sessizlik)

NAİM Umarım sana inanırlar.

DAVUT *(Kalkar)* İyi. Sorgulama bitti mi?

NAİM Otur. Bu yalnızca ön oyundu. Asıl sorgulama şimdi başlıyor.

(Davut dışarı çıkmak ister, kapı kilitlidir. Geri gelir.)

DAVUT *(Halit'e)* Anahtarı ver bana! *(Bağırır)* Halit anahtarı ver!

(Halit belirli bir yere bakar. Sonra hırsla ve kızgınlıkla Naim'e bakar)

Demek böyle. Koyunun ayaklarını bağlayıp kasaba teslim etmek istiyorsunuz! Beni! Ağabeyinizi! Bu mu sizin adalet anlayışınız? Önce birine çamur atıyor, sonra bunun olmadığını ispatla diyorsunuz! Siz benim kim olduğumu unuttunuz galiba.

NAİM Hayır, abi. Ama umarım sen kim olduğunu unutmamışsındır.

(Anahtarı verir)

HALİT *(Gitmek isteyen Davut'u geri çeker)* Bir dakika abi.

Ne yapıyorsun sen Naim!

(Davut'a)

Çıkamazsın. Abi, bütün köy komiteyle dolu.

(Davut onu iter, dışarı çıkar. Naim onun arkasından çıkmak isteyen Halit'i tutar. Davut başı öne eğik geri döner. Zeytinleri bir kenara koyup oturur.)

HALİT *(Naim'e)* Şimdi ne yapacağız?

NAİM Bekleyeceğiz. Her şeyi komiteye anlatması gerekiyor.

HALİT Ya sen? *(Naim susar)* Sonra ne olacak? *(Naim susar)*

DAVUT Halit bu tam bir çılgınlık. Beni kimin karaladığını söylesin!

HALİT Naim...

NAİM Söyleyemem,

DAVUT İyi. O zaman ben burada kalıp hepinizi susturmasını bilirim. Ne zaman geliyorlar? Bir saat sonra mı? Ben kendimi savunmasını bilirim.

NAİM Emin misin?

DAVUT Evet. Hem de sizin için yeni haberlerim var.

(Naim'e anahtarı geri verir)

NAİM Yeni haber mi?

DAVUT Evet.

NAİM Ne?

DAVUT Biri var.

NAİM Eee.

DAVUT Casus.

NAİM Merak etme, biz hepsini biliyoruz.

DAVUT Öyleyse, o adam kendisi hakkında her şeyi biliyor, demektir. Çünkü o sizin içinize iyice yerleşmiş durumda.

NAİM Bizim içimize mi? Kim?

DAVUT Beni kim karaladı?

NAİM Yakında göreceksin.

DAVUT İyi öyleyse... *(Susar)*

NAİM Kim? Eğer söylersen lehine olur.

DAVUT Benim bildiğim sizin için çok daha değerli.

HALİT *(Naim'e)* Söyle artık.

NAİM Hayır.

HALİT Rıdvan'dır.

(Davut şaşırır)

DAVUT Ne?

HALİT Evet, o!

DAVUT Olamaz! Olamaz...

NAİM Neden?

DAVUT Rıdvan ha? Vay orospu çocuğu. *(Güler)* Vay eşşoğlu eşek. Ona inanıyorsunuz ha? *(Hâlâ gülmektedir)* Dünya hepten delirmiş. Benim kardeşlerim köyün en berbat orospu çocuğunun masallarına inanıyor. O, beş yıldan beri Yahudilere casusluk yapıyor. Onların maaşlı memuru o. Senin sorunun cevabı bu işte!

NAİM Sen, her halde Rıdvan'ın bir subayı kendi elleriyle bıçakladığını unuttun.

DAVUT *(Güler)* Subay bıçağın üstüne düştü, kazara yaralandı. Rıdvan da bu fırsatı iyi kullandı. İçinize girdi. Salaklar. Rıdvan! *(Sakinleşir)* Gizli polisin sevgilisidir be!

(Naim gülümser, odanın köşesine gider, yüzünü yıkar.)

Bir şey daha var Naim.

HALİT Ne?

DAVUT Onu geberteceksin...

HALİT Ne?

DAVUT Ulan Rıdvan... Eğer bilsen... Mutlaka...

HALİT Neyi bilse?

DAVUT Rıdvan, senin en iyi arkadaşın Atıf'ı öldüren kişi-

dir. Şimdi benim peşimde.

HALİT Atıf'ı mı?

DAVUT Evet. Evin yanında pusuya yattı. Çünkü kaçacağını biliyordu.

HALİT Neden?

DAVUT Çünkü Atıf onun ne mal olduğunu biliyordu.

HALİT Ya askerler?

DAVUT Hayır, onlar Atıf'a ateş etmediler.

(Sessizlik)

Ne diyorsun bunlara? Adamlarına bir bak Naim! Ne biçim bir pislik!

HALİT Görüyor musun Naim!

(Naim yine odanın ortasına döner)

NAİM Bunları sen nerden biliyorsun? Köyde Rıdvan'dan kuşkulanan bir kişi vardı. O da Atıf'tı. Bana anlattığına göre, onu görmüştü. Rıdvan'ın kendisinden korktuğunu da biliyordu. Ama Atıf senin gibi bir herifle bu mesele hakkında konuşmazdı. Nasıl öğrendin bunları?

DAVUT *(Kekeleyerek)* Sana açıklayacağım Naim.

NAİM Neyi açıklayacaksın? Köyde değil, Tel-Aviv'deydin, öyle değil mi?

(Bakışlarını Halit'e çevirir)

Rıdvan'ın gerçek kimliğini Tel-Aviv'deki restoranda Yahudiler'in bokunu temizlerken mi öğrendin? Sen ve Rıdvan! İki akrep, önce zehirinizi bütün köy üzerine kustunuz, sonra da birbirinizi sokmaya başladınız.

DAVUT Henüz geç değil?

NAİM Ne için henüz geç değil? Atıf'ı yeniden canlandırmak için mi? Tüm tutukluların salıverilmesi için mi? Havaya uçurulan evleri yeniden yapmak için mi? Nazif'i iyileştirmek için mi? Ne için geç değil? Allah kah-

retsin!

DAVUT Ben 'temizim'...

NAİM Atıf'ın gerçek öyküsünü biliyorsan temiz olamazsın!

(Sessizlik)

Ya evin? Ben gittikten sonra ne de güzel bir ev diktin. Ne ile? Ha, ne ile?

DAVUT Çalışıyorum.

NAİM İki aile geçindiriyorsun, öyle değil mi? Nasıl oluyor bu?

DAVUT İş yerinden kredi aldım.

NAİM Bir Arap bulaşıkçısına kim kredi verir? Sen patronuna zeytin taşıyorsun, ama o sana darda kaldığın zaman yol parası bile vermedi. Bana haber saldığın günleri unuttun mu? Evi nasıl yaptın, ha?

HALİT Söyle abi.

DAVUT Evi nasıl yaptığımı herkes biliyor.

HALİT Yıkılan evlerden tuğla taşıdı.

NAİM Ne? Artık bu da fark etmez. Ev yapmak için tuğladan başka şeylere de gerek var.

DAVUT Alın terimle...

NAİM Bok herif! Senin gibilerin evlerini neyle yaptıklarını biliyor musun?

DAVUT Ben 'temizim,' diyorum. Kredi aldım.

NAİM Artık engelleyemezsin.

DAVUT Ne diyorsun sen? O benim evim be! Benim o! Şimdi oradan geldim. Her şey yerli yerindeydi. O benim evim. Bırakın gideyim.

NAİM Çok geç. Yapacak bir şey yok.

DAVUT Yapacak bir şey yok mu? Dünyayı havaya uçururum. Benim evim o. Ordu bile evi havaya uçurmadan mühlet veriyor.

NAİM Öyleyse onlara git.

DAVUT Her şeyim, her şeyim... Hepinizi mahvedeceğim. Hepinizi ele vereceğim.

NAİM Sen zaten bizi çoktan ele verdin.

DAVUT Orduya gideceğim.

NAİM Zaten gittin.

DAVUT Evim... sen...

NAİM Sen orda olsaydın, seni de evle birlikte havaya uçururlardı.

DAVUT Karım... çocuğum...

NAİM Onlar güvenilir bir yerde.

DAVUT *(Bağırır)* Güvenilir mi? Sizin orda!

NAİM Evet. Onlar güvenlik içinde olacaklar, eğer...

DAVUT Bütün bunlar sen benimle burada konuşurken oluyor! Leş kargası! Nerde onlar? Ne yaptınız onlara?

NAİM Söyledim sana. Emniyetteler. Asıl sorun sensin.

DAVUT *(Bağırır)* Bırak beni! Bırak beni, buradan çıkmalıyım!

HALİT Abi, çıkarsan... Öldürecekler!

(Sessizlik)

DAVUT *(Naim'e)* Senin maksadın bana yardım etmek değildi, beni konuşturmaktı, öyle değil mi? Söylesene!

NAİM Benim amacım sana yardım etmekti. Ama sen işimi zorlaştırıyorsun. Başka biri olsaydı, şimdiye kadar kendi ellerimle... Şimdi dinle beni. Artık evin yok. Araban yok. Televizyonun yok. Arkadaşın yok. Hiçbir şeyin yok, anlıyor musun? Şimdi gerçeği söyle. Ta başından başla. Onlarla senin aranda bir ben kaldım. Ben komitede sürpriz istemiyorum. Konuş!

DAVUT Başka hiçbir şey için hayatımı tehlikeye atmazdım. Sen ve Halit. Senin ve onun için yaptım her şeyi. Beni bu işin içine siz soktunuz. Doğru, onlara isim ver-

dim. İki hafta önce. Halit'i tutuklayacaklarını söylediler bana, seni de öldüreceklerdi. Gizli polisin adamları beni sorguya çektiler. Dört ya da beş kişiydiler. Seni öldüreceklerini söylediler. Halit'in de fotoğrafını çekmişlerdi. Onu bir yıllığına gözetim hapsine alacaklarını söylediler. Karımı oğlum da beraber... evi havaya uçuracaklarını söylediler. Beni iyice korkuttular. Beni işbirlikçi olarak teşhir edeceklerini söylediler. Benimle birlikte köye gidip insanları benim yanımda tutuklayacaklarını, sanki ben gammazlamışım gibi göstereceklerini söylediler. Sonra da beni köyün ortasında yalnız bırakıp çekip gideceklerini. Ne yapacağımı şaşırdım. İşte o zaman bazı isimler verdim onlara. Verdiğim isimlerin sizin komitenizden olup olmadığım bile bilmiyordum. Söyledikleri her şeyi yapabilirlerdi. Kim engelleyebilirdi ki onları? Kendim için korkum yoktu. Ama senin için korktum, Halit için korktum...

(Sessizlik)

Baba yaşlanınca en büyük oğul aile reisi olur. Benim görevimdi bu. Yalnız bir defa bu sorumluluğa uygun davranmadım. Ve Nazif... O gün açıkça konuşamadım. Ama sizin için... anam için babam için... karım ve oğlum için bu kadar aşağıladım kendimi. Şimdi de sen bana hain diye küfür ediyorsun. Öyleyse hak ettim ölümü. Öldür beni! Neden kısa yoldan halletmiyorsun bu işi?

NAİM *(Ne diyeceğini bilmez halde)* Neden yaptın bunu?

DAVUT Çok üzgünüm... Doğru olanı yaptığımı düşünüyordum.

NAİM Şimdi tanışacağın insanlar için bunun hiç önemi yok.

DAVUT Ama sen... Halit... Siz beni anlıyorsunuz, değil mi?

Onlar. Ben senin gibi değilim Naim. Ben zayıfım, korkağım. Onlara karşı savaşacak cesaretim yok. O gün beni sorguladıklarında dünyamı yıktılar. Bütün hayatım. .Her şeyi kabullenebilirdim... İsrailliler'i... işi... bütün boklukları... Benim istediğim nedir ki? İşten dönünce... Güneş batarken bir sigara içebilmek... Huzur içinde... Karımın saçlarını okşayabilmek, çocuğumu koklayabilmek... Hepsi bu. Ama yok işte, olmuyor. Önce Nazif, sonra sen, Halit; sizin beyninizi yıkayan komiteler... Sen aranıyorsun; Halit, köyde senin yerine örgütçüyü oynuyor. Ve sizin yüzünüzden gizli polis bana geliyor. Kime geleceklerini gayet iyi biliyorlar. Şimdi de... ben... Yeter artık... Bir hata yaptım. Biliyorum. *(Hıçkırır)* Yardım et bana... Kurtar beni bu boktan.

NAİM İyi de. Nasıl?

DAVUT Kaçalım beraber. Üçümüz...

NAİM Olmaz. Hepimizi öldürürler. Daha iyi bir öneri getir.

DAVUT Beni tutukladıkları zaman, bir kişi gördü, ona gidelim. Şahitlik yapar.

NAİM Kim?

DAVUT İhsan.

HALİT İhsan ve sen!

NAİM Keşke seni öldürmüş olsaydım da, bunu duymasaydım.

(Naim Davut'un yakasını tutar ve onu sarsar)

HALİT Yeter Naim!

(Zorlukla bastırdığı kızgınlıkla, kendi kendine söylenir) İhsan... Bana, "İhsan," dedi.

HALİT Gidip getireyim onu. *(Davut'un gömleğinden tutup kaldırır.)* İhsan tanıdığım en büyük köpek balığı-

dır. Ne zamandan beri onlar için çalışıyorsun? Söyle!

DAVUT İki hafta!

NAİM Yalan! Eğer yalnızca iki haftadır onlarla olsaydın, senin gibi biriyle İhsan konuşmazdı bile. Onun varlığından haberin bile olmazdı. Hayır. Sen çok daha uzun süredir onlarla birlikte olmalısın. Belki bir yıl...

(Davut'u yere savurur.

Davut'un ceketinin rehinden bir paket, banknot düşer.)

Bu ne bu? Seni salladıklarında dökülene bak.

(Paralara bir tekme atar.)

Ne kadar var burada? Belki gerçek neden anlattığın acıklı hikâyeler değil de, budur! Sen belki bir yıldır, belki bir buçuk yıldır yapıyorsun bu işi! Ne zamandan beri? Ha! Ne zamandan beri?

DAVUT Bir yıl... bir yıl...

NAİM Komiteleri gammazlayan sensin!

DAVUT Hayır. Ben değilim!

NAİM Evet sendin. Her seferinde nasıl da kandırdın beni! Sen onlarla bu pis işe başladığında, ben henüz taş atma dönemimdeydim. Halit okula gidiyordu. Nazif... Karın... Şimdi her şey ortaya çıkıyor. Eğer karına sen ev sözü vermeseydin, para sözü vermeseydin hayatta evlenmezdi seninle. Sen benim gördüğüm en büyük domuzsun! Onlardan, benim arkadaşlarımın kanı karşılığı para aldın. Bana her şeyi maaşınla aldığın masalını anlatma. Nazif üzerine hiçbir şey söyleme bana. Nasıl bebeğini kucaklayabiliyor, ona Nazif'in adını verebiliyorsun? Nasıl yapabiliyorsun bu sahtekârlığı? Oğlun büyüyüp de, sana neden, o babaannesinin evinde sürünerek yaşayan ölünün adını taşıdığını sorduğunda, ne anlatacaksın ona? Mutlaka anlatacak bir masal bulursun. Sesin bile titremez. Şimdi olduğu gi-

bi. Ona da yalancının masallarını anlatırsın. Gözünün içine baka baka hem de... Ama bu rezillik içten içe yer bitirir seni, bir asit gibi... Aynı şimdiye dek olduğu gibi. Nazif'i vuran askerleri sen çağırdın! Biliyordun! Sen getirdin onları. Hiç renk vermiyorsun. Dışa karşı sorumluluk gösterisi yapıyorsun. Aileye bakıyorsun. Besliyorsun onları. Ama bu görüntünün altı leş kokuyor, lağım kokuyor. Birazcık karıştırdım altını, her yanı zehirli kokular bastı. Küçük ve rahat yaşamın uğruna her şeyi, herkesi boka buladın. Sen yalnızca bir hain değil, sen bir hiçsin. Kendi gücünle yapamazdın o evi. Kendi gücünle yengem gibi bir kadını düşünde bile göremezdin. Yola çıkıp şişindin, ama bugün balonunu söndürecekler senin. Ve sen yine neysen ona döneceksin! Çocuğun da karın da seni unutmak isteyecek, pislik! Bok herif! Rezil herifi!

DAVUT Nerdeler?

NAİM Söyledim sana, güven altındalar. Onları anamın yanına götürdüm.

DAVUT Karım ve çocuğumu istiyorum. Duyuyor musun? Duyuyor musun? Halit? Git getir onları. Hiç kimse elini sürmesin onlara. Naim burada senin sözün geçer. Sen onların şefisin. Benim ailem var. Oğlum var. Daha onu görmedin bile. Onları susturacaksın değil mi, Naim? Sonra köye geri dönersin. Askerlerin sana bir şey yapmasını engellerim. Yine birlikte oluruz. Birlikte bir şeyler yaparız. Gizli polissiz. Komitesiz. Yalnızca biz... koyun besleriz, eskiden olduğu gibi... siz ev yaparsınız. Evlenirsiniz. Senin atların olur. Hep isterdin değil mi? Benim de bir yüzme havuzum olur. Hatırlıyor musun? Komitesiz... gizli polissiz... Onlara arada birkaç bonbon sunarız.

NAİM Nasıl bonbon? Nazif gibi mi? Artık dayanamıyorum. Bunun savunulacak hiçbir yanı yok. Yürü Halit! Komite gelmeden gidelim!

(Çıkmak için davranır)

Yürü Halit!

(Halit donar kalır)

DAVUT O canavarlarla beni yalnız bırakmayın!

NAİM Eyvallah Davut! Halit!

DAVUT *(Ceketinden bir tabanca çıkartır ve Naim'e doğrultur)* Acele etme Naim. Kıpırdarsan beynini dağıtırım. Rıdvan beni gammazlıyor, kardeşlerim beni öldürmek istiyor... Oh ne âlâ! Yalnızca kendine güven Davut. Kendinden başka dostun yok. Şimdi her şeyi tersine çevirelim bakalım. Bana başka bir yol bırakmadınız. Diz çök bakalım. Çök dedim sana!

(Naim dizinin üzerine çöker.

Davut cebinden plastik kelepçe çıkarır. Halit'e)

Kelepçele onu!

(Halit kıpırdamaz)

Tak kelepçeyi!

(Halit ellerini birleştirerek ona doğru uzatan, başını onaylayarak sallayan Naim'e bakar. Gider, plastik kelepçeyle ellerini bağlar. Davut'un tabancasının namlusunun önüne geçer. Davut gözlerini kaçırır, yerde saçılmış olan parayı toplar, oturur. Halit ikisine de bakar, sonra o da oturur.)

Işıklar Kararır.

ÜÇÜNCÜ SAHNE

Naim kelepçelidir. Davut'un elinde tabanca vardır, ama namlu yere bakar. Kolu düşmüştür. Gergin bir sessizlik vardır.

HALİT *(Ayağa kalkar)* Abi!

DAVUT Sus Halit.

HALİT Susayım mı?

DAVUT Evet, sus, eve git!

HALİT Susmak mı? *(Heyecanla, kızgınlıkla)* Susmak? Şimdi de mi? Susup hanginizin gebereceğini seyredeyim, öyle mi? Devam edin siz? Sen onun beynine bir kurşun sık...

(Naim'e)

Sen de komiteni bekle! Onlar gelip Davut'u kurbanlık koyun gibi kessinler! Ve ben susayım! Belki de bir şeyler öğrenebilirim. Susuyorum şimdi!

(Sessizlik)

Neden bir şey söylemiyorsunuz?

DAVUT Eve git Halit. Burası sana göre değil!

HALİT Ama Nazif'in altını temizlemek tam bana göre, değil mi? Neden? Sizin neler yapabileceğinizi gördüm. Cevap istiyorum ben. Her ikinizden de. Kansız bir çözüm istiyorum. Abi... silahı ver!

DAVUT *(Vermek istemez)* Halit.

HALİT Silahı!

DAVUT Öldürün beni.

HALİT Burada kimse ölmeyecek! Abi... *(Sakin)* Sen silahı-

nı kardeşlerine çevirmekle kendi ölüm kararını imzalıyorsun. Ver d silahı bana!

DAVUT Karım... çocuğum?

HALİT Onlar güven altında.

(Davut'tan tabancayı alır ve fırlatır atar)

Tabanca yok artık! Naim, seni çözeyim.

(Bir bıçak alır, kelepçeyi kesmek ister. Naim istemez.)

Size yalvarıyorum. Ne olur burdan nasıl sağ salim çıkacağımıza kafa yorun. Naim!

(Naim susar)

O seni hiç mi ilgilendirmiyor? Senin kendi yasaların var, onları en kutsal doğrular olarak görüyorsun. Abimizin hayatını kurtar! Bana söz verdin! Naim!

(Naim konuşmaz)

NAİM Eve git Halit.

HALİT *(Ondan uzaklaşır)* Abi, ne yapacağız şimdi?

DAVUT Bekleyeceğiz.

HALİT Ama komite...

DAVUT Korkum yok benim. Siz kiminle oyun oynadığınızı sanıyorsunuz? Köylülerle mi? En azından ne biçim bir işe bulaştığınızı anlamanız gerek! Rıdvan, o orospu çocuğuyla birlikte çalışıyorduk biz. Ama o tutuklamalar öncesinde kendine bir sigorta aradı. Benim gizli polisle birlikte görülmemi sağladı. Benim de bir sigortam var. Evden her çıktığımda onlara haber veririm. Tespit edilen saatte döndüğümü haber vermezsem... *(Saatine bakar)* Şimdi zaman doluyor, nerdeyse bana yardıma gelirler.

HALİT Sen buraya gelmeden de mi?

DAVUT Evet. Evet, onlara haber verdim. Aslında sizden bana tehlike geleceğini rüyamda görsem inanmazdım. Ama siz... siz beni sorgulamak, mahkeme etmek, öl-

dürmek istiyorsunuz. Bütün köyü gammazlayacağım. Evden eve gidip, sizden olanları tek tek göstereceğim. Hepsini tek tek tanıyorum. Köyde hayalet gibi dolaşan maskeliler, ya İsraillilerin eline geçecek ya da onların geldiğini duyunca fareler gibi girecek delik arayacaklar. Buraya on beş dakika içinde gelirler. Çözüm budur Halit. Beni merak etmene gerek yok artık. Bundan da en azından burnunu her şeye sokmamak gerektiğini öğren.

HALİT Onlara haber vermeye kalkma abi...

DAVUT Oldu bile. Yoldadırlar... İhsan onları buraya getirecektir. *(Naim'e)* Doğru. O bir tam köpek balığıdır. Onun yanına yaklaşmaya bile cesaretiniz yok sizin. Ona, geri gelmezsem, haber vermesini söyledim. Şimdi anladın mı?

NAİM Evet. Şimdi her şeyi anladım. *(Alaylı)* İsrail ordusu seni savunacak. Harika doğrusu.

DAVUT Seni burada bırakabilirdim aslında, alıp götürsünler diye. Benim sayemde ölmedin henüz, ya da zindanda değilsin. Bu yıl yaptığın şeylere rağmen, ben hâlâ senin abinim. Abin kaldım. Seni korudum hep. Sana dokunmamalarını sağladım. Neden ele geçmedin şimdiye kadar? Hiç düşündün mü? "Devrimin kaplanı"... *(Güler)* Ben sizin nerde yattığınızı, ne yaptığınızı, kimi katlettiğinizi, her şeyinizi biliyorum.

HALİT Neden bu kadar memnunsun? Ordu çekilip gittiğinde sen ne yapacaksın?

DAVUT Benim geleceğim garanti altında.

HALİT Onlar seni koruyamaz!

DAVUT Şimdi gelip çıkaracaklar beni buradan. Söz verdiler bana. İsrail'de bir ev. *(Naim, Davut'a tükürür)* Ben onlara bildiğim her şeyi anlattım. Burada yaşamak is-

tiyordum çünkü. *(Naim'e)* Ama sen geldin ve her şeyi altüst ettin. Şimdi senin yüzünden burayı terk etmek zorunda kalacağım. Kaç! Bugün bu köyün başına gelecek felaketin büyüklüğünü bilmiyorsun.

(Halit'e döner)

Halit! Bu köy tımarhaneye dönmeden git. Karıma haber ver... anama, babama da. Köyü terk edeceğiz.

HALİT Ya Nazif?

DAVUT O da...

HALİT Ya ben?

DAVUT Sen de benimle birlikte geleceksin. Bizim için planladıkları yerde bir evimiz, toprağımız, işimiz olacak. Buradaki tüm bokluklardan kurtulacağız. İnsan gibi yaşayacağız.

HALİT Ya Naim?

DAVUT O dağa çıksın.

HALİT Ya köyde senin gammazladığın insanlar... Onlar ne olacak?

DAVUT Onları boş ver Halit. Kendini düşün. Geleceğini düşün. İnsan hayatı büyük savaşlar için çok kısadır. İsrailliler'i sevmek zorunda değilsin. Fakat biz hayatımızı sürdürmek zorundayız. Burada... burada hayat kalmadı artık.

HALİT Sen yok ettin onu.

DAVUT Salaklık etme! Hiçbir zaman iyi olmadı burada hayat. Hiçbir zaman da olmayacak. Ne diyorsun? Karar ver! Zamanımız kalmadı. Ordu her an gelebilir.

HALİT Seninle birlikte kenefe bile gitmem. Bana böyle bir şeyi önermen bile hakarettir.

(Sessizlik)

Beni kullandın. Sorduğun bütün o sorular... Geçit töreni...

(Naim'e)

Biliyor musun ben ona her şeyi anlattım? Aklımın ucundan bile geçmezdi. Zavallı çocuk, benim yüzümden... Suç benim.

(Sessizlik)

İsrail ordusu geliyor öyle mi? Sen sorununu böyle mi çözüyorsun? Sen bunu yaptıktan sonra, ben bu köyde nasıl kalırım? Neden? Neden? Neden?

DAVUT Yaşamak için. Tersini düşün. Naim'in adamları beni ne yaparlardı? Onlar insanın derisini yüzerler. Hem de canlı canlı! Onların kahramanlıkları budur! İnanma onlara. Kandırmasınlar seni de. İsrailliler'den öcü gibi korkarlar. Bütün zehirlerini bize kusarlar. Cesurdurlar. Ama kime karşı? İsrailliler'in nefeslerini kestiği, bıkmış, gücü kalmamış küçük insanlara karşı... Onlara kurallar koyarlar: Ne yiyecekler, ne içecekler, ne zaman çalışacaklar. Sigara içecekler mi? Ne zaman sıçacaklar! Onlar belirler. İşlerine gelmediği zaman da çekip vururlar! Sorgusuz... Mahkemesiz... Yargısız... Neden? Çünkü üç beş çocuk öyle karar vermiştir. Bu kadar basit. Şimdi sen bana gelmişsin, ordunun mahkemesinin bir şov, bir sahtekârlık olduğunu anlatıyorsun. Kimsiniz siz? Kim seçti sizi? Bu halk için yaptığınız bir tek iyi şey söyle bana! Bir tek şey! Ama büyük, içi boş laflar etme, çünkü ben onlardan anlamam. Ben sadece sizin halk adına, halkın ne kadar kanını döktüğünüzü bilirim!

HALİT Sen benim sorumu yanıtlamadın! Dışarıda da kalabilir, hiçbir şeye karışmayabilirdin. Neden gammazladın? Neden?

NAİM Ondan ne istiyorsun? Söyleyecek bir şeyi yok ki. Konuştukça batıyor. Beni neyle kelepçelediğine bak!

Bunun ne olduğunu biliyor musun, Halit?
(Naim ayağa kalkar, kelepçeli ellerini gösterir.)
İsrail ordusunda kullanılan plastik kelepçe.
(Sessizlik)
Biliyor musun Halit, İsrailliler ilk defa bizim köye geldiklerinde ben yedi yaşındaydım... Ben... Atıf ve birkaç çocuk daha birleşip bir ordu kurduk, biz çocuklar. Davut bizimle olmak istemedi. O tepede askerlerle oturdu. Ona bonbon verdiler. O da askerler için şarkı söyledi, dans etti. Nasıl utanmıştım! Çocukluğumdan beri tek gün geçmedi ki, bu işgalin bir gün son bulacağını düşünmeyeyim.
(Davut'a döner)
Ve sen... abim benim, senin hayalin ne? Bir ev mi? İsrail'de mi? Bitmiş bir insansın sen. Beklentin ne senin yaşamdan? Halit'e önerini dinledim. Seni esrarkeşler ve orospular arasına yerleştirirler. Yoksul bir kentin en pis sokağına! Elli yıl götünü yalarsın Yahudi'nin. Yine de ruhunu satan Arap gammazcı olarak kalırsın. Ve Araplar da senin yüzüne tükürür. Oğlunun böyle mi büyümesini istiyorsun? Böyle bir rezillik içinde? *(Kelepçeli ellerini Davut'un yüzüne yaklaştırır.)* Savaşmak zorunda değildin. Bizim davamıza saygın olsaydı. Birazcık... Yüreğinde... Ama hayır... Bunların hepsi senin için boş laflar. Bunlar paraya çevrilemez. Öyle ise senin için bir işe de yaramazlar. Bak bana, ben savaşıyorum. Bu çok zordur. Korkunçtur. Savaşıyorum, çünkü başaracağıma inanıyorum. Hiçbir şey gökten zembille inmiyor, Davut. Savaşmak zorundayız. Yoksa o senin boş laf dediğin şeylere layık olamayız. Ama çok laf eden sen kendinle bir anlaşma imzalamışsın. Köle olarak kalmaya kararlısın. Köle, başka bir şey değil! *(Na-*

im kelepçeli elleri ile ağabeyini kucaklar.) Ben bütün bunları sana ahlak dersi vermek için söylemiyorum. Abimsin, onun için anlatıyorum. Sen en büyüğümüzsün. Sana veda ediyorum. Şimdi caminin minaresine çık, hoparlörden bütün köye şunu anlat: "Ben Davut, sizin oğullarınızı gammazladım. Evlerinizi havaya uçurttum. Ben bir gammazım. Bu benim cezamdır!" Sonra at kendini minareden boşluğa. Kısa ve acısız bir ölüm olur. Daha önemlisi, adını yalnızca böyle temizleyebilirsin. Yalnızca böyle! Hiç kimseye elini sürdürtme. Eğer onlar seni yakalarsa, bir köpek gibi ölürsün, oğlun da lanetlenir. Kalk abi, kalk! *(Ağlar ve Davut'u öper)*

(Halit'e)

Çok üzgünüm Halit. Gerçekten kurtarmak için çok çaba harcadığımı gördün.

(Naim, Davut'un yanında ayağa kalkar.

Sessizlik.

Halit, Naim'in kelepçesini keser.)

HALİT Kaç Naim, ordu her an gelebilir.

DAVUT Halit.

HALİT Daha ne istiyorsun?

DAVUT Bana yardım etmelisin. Son bir defa. Yardım etmezsen öldüm demektir.

NAİM *(Alaycı)* Ne oldu senin askerlerine? Unuttular mı yoksa seni?

DAVUT *(Naim'i dikkate almaz)* Bu benim hayatım, sen söylemiştin.

NAİM Ordu gelecek demiştin ,öyle değil mi?

DAVUT Evet, ama bir aksaklık var. Şimdiye kadar çoktan burda olmaları lazımdı. Halit!..

HALİT Ne yapabilirim ben? Ne yapabilirim?

DAVUT Ben senin İhsan'a gitmeni, şunu söylemeni istiyorum, olanları anlat, anlaşmamızı... Yok, yok zaman çok kısa... Söyle ona, hemen harekete geçsin, havaya ateş etsin, ordu geliyor diye bağırsın. Bu onları kaçırtır. Aslında o orduyu çoktan çağırmış olmalıydı.

NAİM Tabii eğer yaşıyorsa!

DAVUT Ne! Yalancı!

NAİM Niye gelmiyorlar öyleyse?

DAVUT Ona kimse bir şey yapamaz.

NAİM Şimdiki durumunu görenler, zaten ona bir şey yapmak istemez!

DAVUT Doğru değil. Olamaz.

NAİM Ben buraya gelmeden önce...

(Ona kanlı gömleğini gösterir)

DAVUT Buraya gelmeden önce konuştum ben onunla...

NAİM Ben onunla konuşmadan önce; onunla son konuşan da sen oldun.

DAVUT Ama onun tabancası vardı.

NAİM *(Cebinden Davut'unki ile eş olan bir tabanca çıkartır.)* Bu muydu acaba?

(Davut tabancayı tanır, çaresiz oturur)

HALİT *(Korkulu)* Ne yapacağız şimdi?

DAVUT Öleceğim... Onun arkadaşları beni katledecekler.

HALİT Abi, kaç, çık dışarı, koş... Senin bir tabancan var.

DAVUT Hiçbir işe yaramaz. Beni bekliyorlar. Her köşede. Ben de burada oturup bekleyeceğim. Gözlerinizin önünde katletsinler beni. Burada, sizin beni çağırıp getirttiğiniz yerde. Görün ve bununla yaşayın. Evet, ben hainlik yaptım. Şimdi de burada oturup cezamı bekleyeceğim. Beni yalnızca siz kurtarabilirsiniz. Eğer bunu yaparsanız, gerçekte kendi kendinizi kurtarırsınız. Benim işim tamam. Karar sizin.

HALİT *(Naim'e)* Çık konuş onlarla.

NAİM Hiçbir şansı yok artık.

HALİT Ne olursa olsun, böyle bir ölümü hak etmedi.

NAİM Tabancası var. Kolaylıkla kendi bitirebilir bu işi.

HALİT Naim...

NAİM *(Nerdeyse ağlar)* Yapamam... Yapamam...

(Sessizlik)

HALİT Gel abi, ben seni köyün dışına çıkarayım. Naim anahtarı ver.

(Halit anahtarı Naim'in cebinden çıkarıp alır. Kapıya yönelirler.

Kapı şiddetle dövülmeye başlar.

Gürültü giderek artar. İkisi donar kalırlar. Gerilerler. Bakışırlar.

Halit eline bir bıçak alır. Davut'a sıkıca sarılır. Sarılırken onu bıçaklar.

Davut ölü olarak yere yığılır.

Kapıdaki gürültü artar.)

SON

ILAN HATSOR

Ilan Hatsor 1964'te doğdu ve Hayfa'da büyüdü.

Askerliğinden sonra Tel Aviv Üniversitesinde reji ve sahne edebiyatı öğrenimi gördü.

Yazar, ilk eseri olan *Maskeliler*'i 1990'da üniversitenin birinci sınıfındayken yazdı.

MASKELİLER

BASINDA ÇIKAN YAZILARDAN...

Maskeliler, yazarın ilk oyunudur. Akka'daki festivalde ilk kez oynandı, ardından onarım geçirmiş olan Tel Aviv Kameri Tiyatrosu'nun repertuvarına alındı. Aralarında 1991'de İsrail ITI'sinin (Uluslararası Tiyatro Enstitüsü) verdiği Meskin Ödülü de bulunan pek çok ödül aldı. Birçok ülkede sahnelendi. En son, Ağustos 2007'de, ABD'deki 'DR2 Theater' adlı tiyatroda (Off Broodway) oynandı.

*

Ilan Hatsor'un "İntifada"sı Güçlü Bir İlk Eser.

Genç bir İsrailli yazar, ilk oyununda bölgenin bir numaralı sorunun üstüne gitmiş. Üstelik konunun en duyarlı noktasını işleyerek: İşgal altındaki bölgelerde *İntifada*'nın başlangıcından itibaren Filistinliler içinde 400'den fazla Arap, kendi insanları tarafından öldürülmüştür.

O bölgede, İsraillilerle ortak çalışanların üstüne "işbirlikçilik" kuşkusu düşerse, o kişi feci bir sonun tehdidi altında kalır. Balta darbesine maruz kalan veya bıçaklanan Filistinlilerin sayısı, İsrail kurşunlarına kurban gidenlerin sayısından daha fazladır. Çoğu kez korkunç işkence görmüş cesetler, İsrailde'ki pek çok kişinin gözünde, ezilen Araplar'ın, daha iyi bir muameleyi, hele bağımsızlığı hiç hak etmediklerinin, çünkü enikonu "canavar" olduklarının, etkili bir kanıtı sayılıyor.

Tel-Aviv Üniversitesi'nde reji ve tiyatro oyunu öğrencisi olan henüz 27 yaşındaki **Ilan Hatsor**, işgal altındaki bölgelerden üç kardeşi sahneye getiriyor. Oyunun adı, maskeli direnişçilerden kaynaklanarak *Maskeliler* olarak belirlenmiş.

Oyunun kahramanı Filistinli üç erkek kardeşten en büyüğü Tel-Aviv'de bulaşıkçı olarak çalışmaktadır; İsraillilerin kötü ve ağır işlerinde çalışarak kendi topraklarında yaşamakta ve bu kazançla mütevazı bir refah sağlayabilmiştir. "İyi Araplar" denenlerden biridir; ailesini geçindirmektedir. Bir *İntifada* savaşçısı olan ortanca kardeş, ağabeyinin casusluğundan kuşkulanır. En küçük kardeş, ara durumdadır; ikisinin buluşmasını sağlamıştır. Oyun bu üçlü buluşma sürecinde geçer.

Sorgulama sonunda büyük ağabeyin İsraililerle işbirlikçi olduğu ortaya çıkar. En küçük kardeş, oyunun finalinde ona hem kardeşçe sarılıp hem de onu bıçakla öldürür; ağabeyini *İntifada*'nın işkencesinden korumak içindir bu yaptığı; yani merhamet duygusundan kaynaklanan bir öldürmedir.

Yazar, seyircinin sempatileriyle ustaca oynamaktadır. Önce, İsraillilerin, kendileriyle uyum sağlamış Araplardaki mütevazı mutluluğa yönelik şirin önyargılarına hitap edilir, ta ki bu mitos parçalanana dek. Ahlaksal olarak inandırıcı konum, yavaş yavaş argümanların değişimi sonucu, *İntifa-*

da savaşçısı olan ortanca kardeşten yana dönüşüme uğrar.

Hatsor, Araplar için değil İsrailliler için bir oyun yazdığı konusunda ısrarlıdır. Oyundaki iyi hesaplanmış kimlik değişimi, önce sırtı sıvazlanıp sonra farkettirmeksizin altı oyulan tipik Yahudi önyargılarını hedeflemiştir.

Hatsor, sahnelemenin de tam olarak ortaya koyduğu gibi, Araplar üstüne bir İsrail oyunu yazmıştır, daha doğrusu, Araplara yönelik İsrail bakışı üstüne bir oyun yazmıştır.

Nitekim Erian Baniel'in yönettiği Akka Festivalinde bu prodüksiyona da sahnelenme olanağı verilmesi ve daha sonra, Rina Yerushalmi'nin *Hamlet*'i gibi Kameri repertuvarına alınması hiç de raslantı değildir.

Theater Heute, 1991 Yıllığı

Memmingen Odalarında İntifada
Yönetmen Didi Danquart, Ilan Hatsor'un
Filistin oyunu *Maskeliler*'i,
evrenselleştirmek ve bireyselleştirmek istemiş.

Yönetmen Didi Danquart, Ilan Hatsor'un Filistinli üç kardeş üstüne oyununu, evrenselleştirmek ve sonunda yeniden bireyselleştirmek istediğini söylüyor.

Üç kardeş olan Davut, Naim ve Halit'in özgeçmişlerinde, ilk *İntifada*'da Filistin halkının içindeki çelişkiler yansımakta. En büyük ağabey Davut, İsrailliler'le uyum sağlamış ve aileyi besleyebilmek için Tel-Aviv'de bir restoranda bulaşıkçı olarak çalışırken, ortanca kardeş Naim, savaşçı olarak yeraltına inmiştir ve hain sayılan insanları saf dışı etmektedir. En küçük kardeş Halit ise ara konumdadır ve ikisinin buluşmasını sağlamıştır, oyunun temeli de budur.

Yönetmen, "yüzyılımızı etnik çatışmaların belirleyeceği" inancında. Hatsor'un oyunu üstünde çalışmayı ilginç kılan da bu somut tespit olmuş.

Danquart, oyunu öyle bir biçimde oynatmak istiyor ki, olay, Kuzey İrlanda'da veya "Memmingen'de bir oturma odasında da" geçebilir olsun. Bir İsrailli Arap olan Hatsor, oyununu kahramanlarına bir suç yüklemenin zor olacağı biçimde yazmış.

Ayrıca, *Maskeliler* yönetmen Didi Danquart için enikonu "çok yoğun bir kardeşlik öyküsü" de aynı zamanda. Aslında burada birbirini pekâlâ seven üç insanın eylemi söz konusu. İçinde yaşadıkları çevrenin kendilerine uygun görmediği şeyleri elde etmek istiyorlar. Ama kardeşlerin yaptıklarına bakılırsa, birbirlerini karşılaştırdıkları ve birbirleriyle yarıştıkları da görülüyor.

Yönetmen oyunu, ikinci *İntifada*'dan ve İsrail'in onu izleyen tepkisinden açıkça uzak tutma çabasındadır. Geçmişte her iki yanda da çelişkiyi çözme iradesi varken şimdi artık durum umutsuz görünmektedir. Örneğin bugün en büyük ağabey Davut'un İsrail'de çalışması mümkün bile değildir. "Bu bir çıkmazdır, ama aynı zamanda oyun için bir şanstır da..."

Der Sonntag, Otto Schneckenburger

Filistinli üç erkek kardeş, İsrail tarafından işgal edilmiş olan bir köyde gizlice buluşur.

Kardeşlerin en büyüğü, Tel Aviv'de işgalci İsrailliler'in yanında çalışmaktadır; ortancası dağlara çıkma kararı almış bir *İntifada* üyesidir; en gençleri ise, evde kalıp bir Israil kurşunu ile kötürüm kalmış küçük kardeşine bakar. En yaşlıları, *İntifada* üyesi ortanca kardeş tarafından İsrail ajanı ol-

makla suçlanır. Üç kardeş bu sorunu kendi aralarında trajik bir biçimde çözerler.

Son derece güncel olan öğretici bir oyun. Oyunda söz konusu olan, bize her gün haberlerden yansıyan savaşın yaygınlaşması değil, daha çok ideolojik ilkelerin derinliğidir. İnsanın içinde yer etmiş olan nefret ve güvensizlik... Ortadoğu'da yaşanan akıl almaz olayların tutsağı oluyorsunuz bu oyunda.

Yazar, İsrail ve Filistin arasında yaşanan sorunları, bir Filistinli aile düzlemi içine alarak masaya yatırıyor.

Landshuter Zeitung

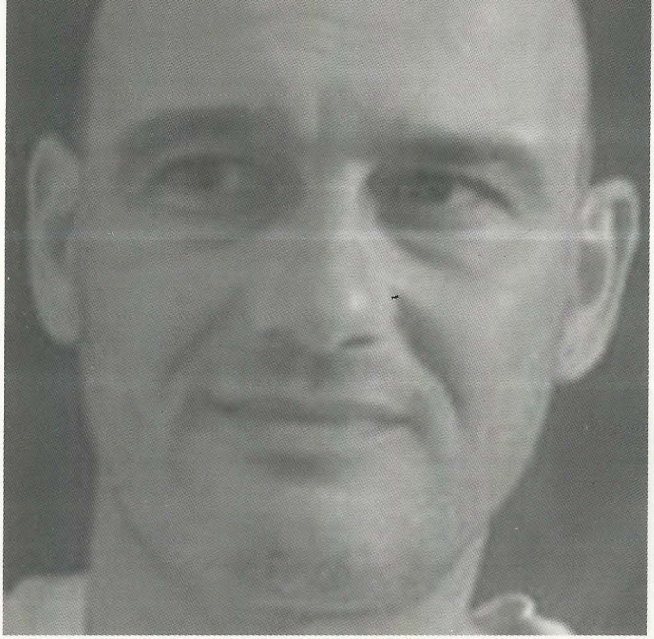
Hepimizin içinde var olan Filistin gerçeği... Hayatta kalabilmek için yapılan uzlaşmalar nerede son buluyor, işbirlikçilik nerede başlıyor? İdealizm, nerede doktrinin fanatizmine dönüşüyor?

Ilan Hatsor'un oyunu sorular atıyor ortaya, ama hiçbirini yanıtlamıyor.

Landshut Aktuell

Hatsor, kendi dışındaki tarihsel bağlamların dayattığı, daha çok sadakat, dürüstlük ilkesi ve fanatizm arasındaki barbarca etkileşim olgusunu, zaman kavramının ötesine taşıyarak ele alıyor; ancak değişik eğilimlere karşı (veya yandaş) olacak bir tavır sergilemekten ise kaçınıyor.

Landshute Wochenblatt

İsrailli yazar **Ilan Hatsor**'dan (d.1964),
Filistin cephesine tarafsız ve insancıl bir bakış.
Maskeliler,
Üç Filistinli erkek kardeş arasında geçen
trajik bir olayı sergilerken,
savaşın, kardeşlik bağlarını koparan,
insanları nefretle ve şiddet kullanarak
birbirlerinden uzaklaştıran evrensel yapısını
yürek yakan bir öyküyle sahneye taşıyor.
Duyarlı bir İsrailli yazarın
Filistin'de olanlara gerçekçi yaklaşımı,
ABD dahil, bu oyunun dünyanın birçok ülkesinde
sahnelenmesine yol açmış bulunmakta.

ISBN 975508053-8
9 789755 080536

Kapak Tasarımı: Mengü Ertel